

Politisk strategi

- debattnotat til fylkesårsmøtene

Vedtatt av landsstyret 17. januar 2026

SV har som mål å være det ledende rødgrønne partiet til venstre for Arbeiderpartiet og legge grunnlaget for å bli et bredt sosialistisk folkeparti. På kort sikt skal vi gjenvinne oppslutninga i de gruppene vi har nådd de siste årene og på lengre sikt treffe det breie laget av befolkninga.

Verden har blitt mer urolig. Venstresidas maktgrunnlag og ideer står svakere enn før. Avmakt, avstand og utrygghet skaper grunnlag for ytre høyres framvekst i en rekke land. De spiller på utrygghet og nasjonalisme, og de svekker menneskeverdet. Et viktig mål for SV er å bygge allianser og hindre at ytre høyre får mer makt i Norge. Partilandskapet i Norge ser annerledes ut etter stortingsvalget i 2025. Ap har tatt steg til høyre og det er større konkurranse til venstre for Ap. Denne situasjonen gir både muligheter og utfordringer.

Alle politiske partier har oppstått på grunn av ulike konflikter i et samfunn. Med et nytt politisk landskap hvor SVs kjernesaker også forbindes med andre partier, må vi på nytt ta stilling til hvilke saker vi som parti skal fronte i den offentlige debatten. På vårt beste forener SV det røde, det grønne og evnen til å styre. Vi blir det handlekraftige og helhetlige partiet som rødgrønne velgere ønsker. På vårt verste blir vi nummer to i alt.

Den nye situasjonen krever et nytenkende og enda tydeligere parti. Det betyr også at vi må prioritere hardere. Hvis vi ønsker at vi skal forbindes med noen områder og saksfelt må disse prioriteres opp. Noen ganger betyr det mindre oppmerksomhet på andre saker selv om de er viktige.

Dette debattnotatet viser noen veivalg. Den gir ikke en ferdigdiskutert oversikt over enkeltsaker, men stiller noen spørsmål om veivalg framover

Diskusjonene i fylkeslagene vil være viktige bidrag til arbeidet videre med en politisk strategi for perioden. Denne strategien skal vedtas av landsstyret i mars 2026.

Målet med strategien

1. Stake ut en politisk kurs for partiorganisasjonen de neste årene.
2. Tydeliggjøre vår plass og rolle i et nytt politisk landskap.
3. Tidlig meisle ut SVs hovedsaker, hovedfortelling og målgruppe til kommunevalget 27 og stortingsvalget 29

Hvorfor stemmer folk på oss, og hva gjør at ikke flere gjør det?

SV skiller seg ut ved å være det eneste rødgrønne partiet, som ser kampen mot økende forskjeller i sammenheng med kampen for å få ned utslipp, bevare natur og omstille Norge. Vi kombinerer det å være et styringsparti, som stiller til valg for å søke makt og ta ansvar med det å kreve systemendringer.

Våre velgere setter pris på denne helheten og at vi vil ha endring. Vi har høy troverdighet på saker som fordeling, sosiale forskjeller, offentlige tjenester og miljø og klima. Velgere som vurderer å stemme på oss, men går til AP sier de vurderer oss nettopp fordi AP alene går for langt til høyre, samtidig er de skeptiske til vår evne til å få ting gjort og om vi er realistiske nok. Velgere som vurderer oss opp mot MDG og Rødt sier de setter pris på vår evne til å få til konkrete forbedringer og at vi både ser det røde og det grønne. Samtidig vil de ha en enda tydeligere stemme. Velgere som vurderer oss opp mot MDG og Rødt sier de setter pris på vår evne til å få til konkrete forbedringer og at vi både ser det røde og det grønne. Etter budsjettforhandlingene høsten 2025 har imidlertid både Rødt og MDG prøvd å ta rollen som partiene som får til konkrete forbedringer. Dermed blir også kampen om oppmerksomhet og velgere sterkere her.

Vi har også utfordringer som trekker i ulike retninger med hvordan vi oppfattes av velgerne. Noen av dem er at folk har etablerte forestillinger om partiet som ikke er de samme som vi selv ønsker eller kjenner oss igjen i. Eksempler på dette er at på den ene siden oppleves SV ikke som et spesielt radikalt parti. I mange tilfeller fremstår vi som større forsvarere av etablerte systemer enn menneskene systemet er til for. Mange velgere synes det er uklart hva vi prioriterer høyest, samtidig som det er helheten flest trekker fram for hvorfor de stemmer eller vurderer SV. Det er også mange som er enige i målene våre, men mener vi mangler realisme.

SVs problem er neppe at vi mangler gode forslag og tiltak, men at folk ikke oppfatter at de svarer på de viktigste utfordringene. Dette henger sammen med at høyresida i stor grad har klart å dominere problembeskrivelsen i det offentlige ordskiftet. Deres svar framstår da som mer logiske. Vi er også for dårlige til å bruke et hverdagslig og folkelig språk. Dette betyr at vi har en jobb å gjøre i måten vi snakker om politikk på, hvordan vi får budskapet vårt ut til folk og hvilke saker folk forbinder med oss. Det er også viktig å huske på at få som har sterke negative oppfatninger av oss, og ikke minst at vi er det største nr.2-partiet. Det vil si det partiet flest peker på hvis de skulle stemt på et annet parti. Potensialet er derfor stort. Men hvilke grep gjør at vi får det beste ut av det?

Viktige spørsmål:

1. Hva gjør SV unikt blant de rødgrønne partiene og hvordan får vi det best fram?
2. Hvilke oppfatninger om SV og vår politikk er det viktig at vi får endret?
3. Hva skal til for at SV kan øke vår troverdighet som et rødgrønt parti som får ting gjort?
4. Hva vil vi at folk skal tenke på når de tenker på SV?

Hvem er vi til for?

SV skal alltid være et lyttende parti. Vi skal sørge for at vi har gode svar på folks utfordringer i hverdagen og at vi hører på innvendingene mot vår politikk. Men selv om vi skal lytte så skal vi ikke snu kappet etter vinden.

Skillet i hvem som tjener og hvem som taper på SVs politikk går ikke mellom kvinner og menn, offentlig eller privat sektor, bygd eller by, men om man er tjent med et samfunn med mer folkestyre, rettferdig fordeling og en framtidssretta miljøpolitikk. Flertallet tjener på SVs politikk.

De siste årene har høyresida nasjonalt og internasjonalt styrket seg. Ytre høyre har vunnet terreng i flere land og er mer ekstremt, autoritært og farlig enn før. Ytre høyre setter folk opp mot hverandre, gir større frihet til markeder enn mennesker og gjør minoriteter til syndebukker. Samtidig peker høyresida ofte på reelle utfordringer som treffer folk, men uten å ha løsninger som gir folk bedre liv eller styrker demokratiet. SV skal være et tydelig antirasistisk parti som knytter kampen mot rasisme og diskriminering til kampen mot økonomisk ulikhet og maktkonsentrasjon.

Folk må vite at SV er et parti de kan tro på og som kjemper for saker som er viktige for dem. Dette gir noen viktige valg: Dersom målet er å være et parti for det store flertallet er det viktig at vi prioriterer saker hvor det store flertallet kjenner seg igjen i og har interesse av. Dersom målet er å hindre at noen faller utenfor kan vi være mer målrettende, men samtidig sier vi indirekte at flertallet har det greit nok.

Landstyret har tre alternativer som konkretiserer dette:

- *Alternativ A: Vi skal være et parti som tar de store utfordringene på alvor. Vi har en politikk som skaper et bedre samfunn for det store flertallet og samtidig løser de store utfordringene vi møter. Dette betyr å prioritere saker som angår mange.*
- *Alternativ B: Vi skal være et parti som tar de store utfordringene på alvor. Vi har en politikk som hjelper de som faller utenfor og samtidig løser de store utfordringene vi møter. Dette betyr å tette hull i velferdsstaten og prioritere saker som hjelper de som blir ekskludert.*
- *Alternativ C: Vi skal være et parti som tar de store utfordringene på alvor. Vi har en politikk som skaper et bedre samfunn for det store flertallet med bedre universelle velferdstjenester og mindre forskjeller, samtidig som vi kjemper for en velferdsstat med lavere terskler, mer samarbeid på tvers og som når raskere frem med hjelp til de som har de største behovene.*

Valg av saker

SVs to grunnpillarer er kampen mot økonomisk ulikhet og for et samfunn som legger miljøhensyn til grunn. Men innenfor disse områdene må vi velge hvilke saker vi skal prioritere.

Mindre forskjeller

Velferdsstaten er under press, samtidig er det mange som sliter med hverdagsøkonomien. Begge deler er viktige å ta tak i, men inngangen kan være ulike. Det er mye lettere å finne politiske saker som påvirker den offentlige velferdsstaten. Samtidig er de aller fleste velgere opptatt av det nære og sin egen families økonomi.

Her er det ikke snakk om å velge enten eller, men hvilket ben vi skal stå tyngst på.

Landstyret har to alternativer som konkretiserer dette:

Alternativ A: Den aller viktigste saken i perioden blir å jobbe for at det blir lettere for folk å få endene til å møtes. Dette kan gjøres gjennom ulike grep, som å sørge for at ytelsene øker, skattene for grupper blir lavere eller at det offentlige bidrar med å fjerne regninger eller bidra til at kostnader til bolig, barn eller matinnkjøp blir billigere. Dette er saker som opptar mange, men som er mer indirekte under demokratisk kontroll.

Eksempler på saker her kan være:

- Ta tilbake styringen av boligmarkedet og jobbe for en boligpolitikk som sikrer folk et sted å bo
- Redusere matprisene, bryte opp kjedemakta og få kontroll på matmarkedet"
- Billigere offentlige tjenester, økte ytelser og endret skattesystem

Alternativ B: Den aller viktigste saken i perioden blir å sørge for at velferdsstaten fungerer for folk. Det må bety nok folk på jobb, mer midler og bedre tilgang til velferdstjenestene. Velferden er under press, samtidig som ulikheten ikke har vært større på 100 år. De rikestes private forbruk har økt voldsomt, samtidig som den offentlige fattigdommen i mange kommuner er prekær. Et trygt samfunn for alle krever mer omfordeling, slik at både mer penger og arbeidskraft kan brukes i fellesskapssektoren.

Eksempler på saker her kan være:

- Barn og unges oppvekstsvilkår
- Forsvare og utvide velferden.
- Økt bemanning
- Fjerne unødvendig rapportering og gi de ansatte mer tillit til å gjøre jobben.
- Bedre kommuneøkonomi.
- Jobbe for velferd uten profitt, konkurranseutsetting og privatisering.

Til diskusjon:

1. Hva skal være aller viktigst for SV? Kampen for at folk skal få mer å rutte med eller en bedre finansiert velferdsstat?
2. Hvilke saker, innenfor de to områdene, er best egnet til å utgjøre en positiv forskjell og som velgerne er opptatt av og enige med oss i?
3. Hvilke saker kan egne seg til å mobilisere folk til aktiv handling, slik at vi kan bygge bevegelse rundt sakene som øker muligheten for å vinne fram?

Klima og natur

SVs grønne politikk kombinerer to hensyn: ivaretagelse av klima og natur. Vårt overordnede mål i miljøpolitikken er at Norge skal bli et lavutslippssamfunn som evner å ta vare på naturen vår. Dette gjelder hele samfunnet, som transport og industri, men også hva vi produserer, og måten vi produserer på. Denne overgangen må gjøres på en måte som skaper flere nye jobber og som ivaretar arbeidsfolk i industrien, folks økonomiske trygghet og natur.

Til tider oppstår det dilemmaer her. Noen av disse er mellom profitt og miljø. Disse er enkle. Næringslivet må ta sin del av ansvaret for langsiktighet. Selv om det kan redusere overskuddet noe. Og overskuddet fra bruk av naturressurser og nye næringer skal komme fellesskapet til gode. Andre dilemmaer er vanskeligere. Vi anerkjenner behovet for å produsere mer strøm hvis vi skal vekk fra fossile energikilder, samtidig som all kraftproduksjon har negative konsekvenser. Et annet dilemma er hvordan vi kombinerer verdiskaping med det å begrense forbruket av naturressurser. Det er også et spørsmål i hvor stor grad vår miljøpolitikk skal operere innenfor dagens økonomiske system, og hvor vi må erstatte markedsstyring med demokratisk styring for å nå måla våre.

Det er også et spørsmål om hvilke saker vi skal prioritere? Heller ikke her kan vi velge. Vi må både ta tak i de aller største spørsmålen og de hverdagsnære.

Eksempler på saker her kan være:

- Sikre en grønn og rettferdig omstilling som skal kutte utslippene i tråd med Paris-avtalen, samtidig som vi skaper nye arbeidsplasser.
- Ta vare på, og verne om mer natur.
- Sørge for robuste lokalsamfunn og beredskap mot klimaendringer, gjennom klimatilpasning og lokale energiløsninger.
- Satse på sirkulærøkonomi. Det vi produserer skal holde lenger, kunne repareres og resirkuleres.

Til diskusjon:

1. Hva må til for at SV skal fortsette å ha troverdighet som et miljøparti?
2. Hvordan type saker skal vi prioritere aller høyest?